

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Urto/2/2023
Identifikačné číslo spisu:	1022201300
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1022201300.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča, na neverejnom zasadnutí konanom 28. marca 2023 v Bratislave v konaní o uznaní cudzieho rozhodnutia, o odvolaní odsúdeného W. A. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1Ntc/23/2022, z 8.februára 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4, veta druhá Trestného poriadku odvolanie odsúdeného W. A. z a m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom, sp. zn. 1Ntc/23/2022, z 8. februára 2023 rozhodol tak, že podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov uznal rozsudok Krajského súdu Korneuburg, sp. zn. 315 Hv 59/22g, z 30. júna 2022 právoplatný 30. júna 2022 v časti, ktorou bol občan Slovenskej republiky W. A. narodený XX. N. XXXX v A., trvale bytom K. XXXX/X, A. - T., toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Rakúskej republike uznaný za vinného zo zločinu ťažkej krádeže za účelom zárobku čiastočne vlámaním podľa § 127, § 128 odsek 1 číslica 5, § 129 odsek 1 číslica 1, § 130 odsek 2, § 15 rakúskeho Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené v tomto rozsudku a ktorým bol odsúdený k trestu odňatia slobody vo výmere 2 roky a 3 mesiace s tým, že tento trest vykoná na území Slovenskej republiky.

Krajský súd zároveň rozhodol podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona tak, že odsúdený bude pokračovať vo výkone trestu odňatia slobody bez jeho premeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Svoje rozhodnutie zdôvodnil predovšetkým tým, že „sa na neverejnom zasadnutí oboznámil s obsahom predloženého spisového materiálu a zistil, že W. A. je štátnym občanom Slovenskej republiky, má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky (K. XXXX/X, A. - T.) a bol právoplatne odsúdený pre trestný čin, za ktorý možno v štáte pôvodu uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej

tri roky [osvedčenie časť pod písm. h)] a ktorý je v osvedčení označený justičným orgánom štátu pôvodu priradením k jednej z kategórií trestných činov uvedených v § 4 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. [trestný čin organizovaná alebo ozbrojená krádež alebo lúpež - § 4 ods. 3 písm. r) zákona,] a preto neskúmal, či ide o trestný čin aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky (§ 4 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z.).

Pri posudzovaní uloženého druhu trestu a jeho výmery krajský súd nezistil potrebu jej primeranej úpravy podľa právneho poriadku Slovenskej republiky tak, ako to má na mysli § 17 odsek 2, odsek 3 zákona č. 549/2011 Z. z.

Krajský súd sa ďalej oboznámil aj so zápisnicou spísanou s odsúdeným W. A. v Justičnom zariadení Korneuburg dňa z 21. júla 2022 a zistil, že tento vyslovil nesúhlas s výkonom rozhodnutia v Slovenskej republike, nakoľko v Rakúsku má lepšie podmienky pre výkon trestu odňatia slobody.

Krajský súd považuje za nevyhnutné podotknúť, že v predmetnom konaní, s poukazom na článok 6 bod 2 písmeno a) Rámcového rozhodnutia, sa súhlas odsúdenej osoby na odovzdanie výkonu rozhodnutia do vykonávajúceho členského štátu - Slovenskej republiky nevyžaduje, keďže odsúdený W. A. je štátnym občanom Slovenskej republiky a má na našom území trvalý pobyt.

Krajský súd v Bratislave zároveň nezistil dôvody odmietnutia uznania a výkonu predmetného rozsudku, ktoré dôvody sú uvedené v § 16 zákona č. 549/2011 Z. z.

Týmto rozhodnutím o uznaní cudzieho rozhodnutia krajský súd akceptoval výrok o vine a uznal tak aj výrok o treste tým, že ho ponechal bez premeny, nakoľko nezistil dôvody uvedené v § 17 odsek 2, odsek 3 zákona č. 549/2011 Z. z. tak, ako je už uvedené vyššie.

Dôsledkom tohto uznania je, že slovenské orgány prevezmú na seba povinnosti a právomoci vo vzťahu k častiam rozsudku týkajúcich sa výroku o treste, pričom časti týkajúce sa výrokov o vine zostávajú v zmysle medzinárodnoprávnej úpravy v celom rozsahu v dispozícii rozhodnutia štátu pôvodu.

Rozhodnutie o uznaní a výkone rozhodnutia na území Slovenskej republiky sa stáva súdnym rozsudkom tohto štátu a musí byť na jeho území aj reálne vykonateľné.

Neoddeliteľnou súčasťou rozhodovania súdov o vine a treste konkrétneho odsúdeného je vykonateľnosť takého rozhodnutia. Právny poriadok Slovenskej republiky zastáva pri treste odňatia slobody, ktorého výkon nebol podmienené odložený, filozofiu vonkajšej a vnútornej diferenciacie výkonu trestu, pričom o vonkajšej diferenciacii rozhoduje súd v priamej súvislosti (časovej i súvzťažnej) s uložením trestu odňatia slobody podľa ustanovenia § 48 Trestného zákona, striktné vychádzajúc z kritérií uvedených v § 48 odsek 2 písmeno a) alebo b) Trestného zákona a v § 48 odsek 3, odsek 4 Trestného zákona. O vnútornej diferenciacii výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje v nadväznosti na uvedené zaradenie páchateľa na výkon trestu rozhodnutím súdu podľa § 5 odsek 1 až 3 a § 8 odsek 1 až 4 zákona číslo 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov Generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže, podľa stupňa strázenia, dĺžky trestu, závažnosti trestnej činnosti, veku, zdravotného stavu, vzdelania a kvalifikácie (§ 5 odsek 1 citovaného zákona).

Podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona Slovenskej republiky, súd zaradiť páchateľa na výkon trestu odňatia slobody spravidla do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, ak v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Vzhľadom na to, že uznávaný rakúsky rozsudok neobsahuje výrok o zaradení odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s konkrétnym stupňom strázenia, bolo potrebné prispôbiť režim výkonu trestu odsúdeného, a to podľa § 48 Trestného zákona Slovenskej republiky.

Súd sa oboznámil s odpisom registra trestov odsúdeného W. A. a zistil, že tento bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu, za ktoré mu bola uložená uznávaná trestná sankcia, vo výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Súd pri zaradení odsúdeného do ústavu na výkon trestu vychádzal z § 17 odsek 4 zákona, ktoré prikazuje súdu neuložiť prísnejšiu trestnú sankciu z hľadiska druhu a dĺžky, ako bola uložená v rozhodnutí. Súd Slovenskej republiky nemôžu uplatňovať v rámci svojho rozhodnutia kritériá pre ukladanie trestu dané právnymi predpismi Slovenskej republiky, ale musia dôsledne akceptovať kritériá pre ukladanie trestov, ktoré použili cudzie súdy vo svojich rozhodnutiach. Prevzatie výroku o treste rozhodnutia cudzieho štátu súdmi Slovenskej republiky, doplnené o výrok o zaradení odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s príslušným stupňom strázenia, musí zabezpečovať, aby uložená trestná sankcia nielen nezhoršila postavenie odsúdeného, ale aby aj v čo najväčšej miere

zodpovedala pôvodne uloženú trestnú sankciu. V zmysle konštatovaného a s poukazom na § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona krajský súd rozhodol o zaradení odsúdeného W. A. pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia".

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie odsúdený, a to argumentujúc v podstate tým, že na B. ochabol jeho sociálny kontakt s rodinou a známymi, pretože v poslednej dobe sa s malými prestávkami nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Rakúskej republike. Tiež jeho trvalý pobyt na K. ulici v A. neexistuje - je len fiktívny. Jeho rodina byt na danej adrese predala v roku 2019 a nový majiteľ ho neodhlásil z trvalého pobytu. Do budúcnosti neplánuje žiť na území Slovenskej republiky. Preto žiada o vykonanie zvyšku trestu v Rakúsku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohol odsúdený podať odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozsudku predchádzalo, pričom zistil, že odvolanie odsúdeného nie je dôvodné.

Najvyšší súd konštatuje, že krajský súd pri uznaní predmetného rozsudku postupoval v súlade so zákonom č. 549/2011 Z. z., ktorý upravuje podmienky uznávania a výkon rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a ktorý preberá zásady vyjadrené v rámcovom rozhodnutí Rady Európy č. 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní vzájomného uznávania rozsudkov v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody, alebo iné opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (ďalej len „zákon“). Krajský súd svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Najvyšší súd uvádza, že so závermi prijatými krajským súdom sa plne stotožňuje.

Je nesporné, že v konaní pred krajským súdom bola splnená primárna zákonná podmienka rozhodnutia vecne i miestne príslušného súdu, ktorým je v zmysle § 12 ods. 1 zákona Krajský súd v Bratislave. Odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky (A.). Uvedené nachádza svoj právne - kvalifikačný odraz v tom, že súhlas odsúdenej osoby na odovzdanie výkonu rozhodnutia do vykonávajúceho členského štátu - Slovenskej republiky sa v takom prípade s poukazom na čl. 6 bod 2 písm. a) Rámcového rozhodnutia nevyžaduje. Inými slovami povedané, argumentácia odsúdeného, ktorá je v samej podstate skoncentrovaná výlučne na nesúhlas s výkonom uznaného trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky, je preto nedôvodná, nakoľko je explicitne negovaná práve vyššie zmieňovanými ustanoveniami, ktoré sa použijú v prípade pozitívneho konštatovania o preukázanom trvalom pobyte na území Slovenskej republiky vo vzťahu k osobe odsúdenej „cudzím“ rozhodnutím orgánu štátu pôvodu.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave v písomnom vyjadrení doručenom krajskému súdu vyslovil súhlas s tým, aby krajský súd rozhodol tak, že vydá rozsudok, ktorým rozhodne o uznaní a vykonaní rozsudku Krajského súdu Korneuburg, v časti týkajúcej sa W. A..

Najvyšší súd poukazuje na správnosť postupu krajského súdu, ktorý s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 2, ods. 3 písm. r) zákona č. 549/2011 Z. z. neskúmal obojstrannú trestnosť skutku.

Krajský súd postupoval takisto správne, keď pri uznaní predmetného rozhodnutia rozhodol podľa § 17 ods. 1 zákona a akceptoval výrok o vine a uznal aj výrok o treste odňatia slobody tým, že ho ponechal bez premeny, keďže nezistil existenciu dôvodov uvedených v § 17 ods. 2, ods. 3 zákona. S ohľadom na druh trestu, dĺžku jeho trvania a trestnú sadzbu je takýto postup zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Uvedené platí aj pre záver krajského súdu, ktorý odsúdeného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, čím neprišlo k zhoršeniu jeho postavenia oproti uznávanému rozsudku.

K odvolacím námietkam odsúdeného možno poznamenať, že boli najvyšším súdom vyhodnotené ako nedôvodné.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2011 Z. z. rozhodnutie možno v Slovenskej republike uznať a vykonať, ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak a odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

Z uvedeného je zrejmé, že na uznanie a vykonanie rozhodnutia cudzieho štátu v Slovenskej republike sa okrem podmienky štátneho občianstva Slovenskej republiky dotknutej osoby vyžaduje, aby takáto osoba mala na území Slovenskej republiky aj obvyklý (nie nevyhnutne trvalý) pobyt. V prípade termínu „obvyklý pobyt“ ide o skutkový koncept, nie právny. Pri určovaní obvyklého pobytu je potrebné zohľadniť, či ide o miesto, kde má dotknutá osoba ťažisko svojho života, svojich záujmov, a to s ohľadom na svoj rodinný, pracovný či sociálny život. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ taktiež vyplýva, že limitovanie obvyklého pobytu na zápis v registri (ako je tomu napr. v prípade trvalého pobytu) nie je možné, i keď by zákon ukladal povinnosť registrovať skutočný skutkový stav. Určenie obvyklého pobytu dotknutej osoby prináleží príslušnému súdu, a to na základe posúdenia a overenia výskytu znakov uvedených skôr. Berúc do úvahy skôr uvedené, pri určovaní obvyklého pobytu vo všeobecnosti príslušný orgán berie do úvahy aj skutočnosť, či ide o miesto, kde sa osoba prevažne fakticky zdržiava, avšak na tento účel zohľadní aj iné skutočnosti, a to najmä existenciu osobných väzieb, spočívajúcich najmä v založení, vedení a súžití v domácnosti, rodinných väzieb, ďalej vlastníckeho práva alebo nájmu k nehnuteľnosti, hospodárskych väzieb, spočívajúcich najmä vo výkone podnikania alebo pracovnej činnosti a sociálnych väzieb dotknutej osoby na toto miesto. V každom prípade však pri posudzovaní reálneho výskytu spomenutých väzieb uprednostní tie z nich, ktoré majú spojitosť s účelom príslušného právneho nástroja EÚ, ktorý je vnútroštátnym právnym predpisom zavedený do právneho poriadku Slovenskej republiky. V prípade aplikácie zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí príslušný orgán pri určovaní obvyklého pobytu zohľadní najmä rodinné, pracovné a sociálne väzby odsúdenej osoby, t. j. miesto ťažiska jeho života. Berie do úvahy teda tie kritériá, ktoré sú relevantné pre naplnenie cieľa rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o uznávaní trestov odňatia slobody, ktorým je uľahčenie sociálnej nápravy odsúdenej osoby. Uvedené má relevanciu aj vo vzťahu ku skutočnosti, že pojem „obvyklý pobyt“ nemusí byť obsahovo totožný pri jednotlivých vnútroštátnych zákonoch. V tomto smere je preto potrebné, aby príslušný orgán skúmal naplnenie pojmových znakov obvyklého pobytu jednotlivo, resp. osobitne pre každý prípad, a to vo svetle cieľa, resp. účelu príslušného právneho aktu EÚ.

Z vyššie uvedeného je potom zrejmé, že napriek tvrdeniu odsúdeného, je podmienka spočívajúca v existencii jeho obvyklého pobytu na území Slovenskej republiky splnená.

V tejto súvislosti poukazuje najvyšší súd na nasledovné skutočnosti:

Odsúdený má evidované trvalé bydlisko na území Slovenskej republiky. Napriek jeho tvrdeniu, že byt na K. ulici bol predaný, je zrejmé, že rodina odsúdeného sa zdržiava na území Slovenskej republiky, má tu teda sociálne zázemie. Možno tiež poukázať na skutočnosť, že v relatívne krátkom čase pred aktuálnym odsúdením v Rakúskej republike sa odsúdený v roku 2019 dopustil na území Slovenskej republiky dvoch trestných činov. Z uvedeného vyplýva, že sa tesne pred spáchaním trestnej činnosti na území Rakúska dlhodobejšie zdržiaval na území Slovenskej republiky a mal tu zrejme určité sociálne väzby, a teda zrejme aj obvyklý pobyt. Odsúdený stratu sociálnych väzieb na Slovensku deklaruje výlučne len na základe toho, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Rakúskej republike. Len samotný výkon trestu v inom členskom štáte EÚ však nie je spôsobilý automaticky odôvodniť zánik sociálnych väzieb v domovskom štáte, ani nie je schopný vytvoriť dostatočné sociálne väzby na iný štát (v ktorom vykonáva napríklad trest odňatia slobody). Zároveň ani odsúdený explicitne či implicitne dostatočne nedeclaroval, či si potencionálne vytvoril sociálne či pracovné väzby v inom štáte v takej kvalite, aby bolo možné ustáliť iné miesto jeho obvyklého pobytu.

Uľahčenie sociálnej nápravy odsúdeného bude preto najlepšie zabezpečené na území Slovenskej

republiky, a to v situácii, keď nemá vytvorené žiadne trvalejšie sociálne väzby v inom štáte. Ďalším výkonom trestu odňatia slobody v Slovenskej republike bude preto najlepšie naplnený cieľ rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o uznávaní trestov odňatia slobody.

Najvyšší súd v ďalšom odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, pričom zdôrazňuje, že rozhodnutie súdu o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia má svoj presný procesný postup a vyžaduje splnenie určitých materiálnych podmienok, predovšetkým podľa § 15 a nasl. zákona. Treba konštatovať, že podľa § 16 ods. 1 písm. a) až m), ods. 2 zákona je možné dospieť k explicitne vyjadreným dôvodom odmietnutia uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia; v prípade, ak súd nezistil takéto dôvody na jeho odmietnutie a výkon, rozhodne o uznaní rozhodnutia a súčasne aj o tom, že sa rozhodnutie vykoná (§ 17 ods. 1 zákona). Z citovaných ustanovení uvedenej zákonnej normy vyplýva, že krajský súd v prípade štátneho občana Slovenskej republiky odsúdeného na trest odňatia slobody v niektorom z členských štátov Európskej únie, za predpokladu splnenia zákonných podmienok ustanovení § 15 a § 16 nemôže konať inak, než cudzie rozhodnutie uznať. V rámci uznávacieho konania odsudzujúce rozhodnutie iného členského štátu Európskej únie nie je možné preskúmať zo žiadnych iných hľadísk. Treba zopakovať, že len púhy nesúhlas odsúdeného s výkonom trestu na území Slovenskej republiky nie je z právneho hľadiska relevantnou skutočnosťou pre odmietnutie uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia.

Najvyšší súd považuje za potrebné zvýrazniť obsah ustanovenia § 18 ods. 1, ods. 2 zákona, podľa ktorého súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia je oprávnený prijať všetky nasledujúce rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmienenečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody; po odovzdaní odsúdeného na územie Slovenskej republiky súd rozhodne o započítaní väzby podľa § 14 ako aj väzby už započítanej a trestu už vykonaného v inom členskom štáte, na ktorý sa vzťahuje rozhodnutie a tiež doby prevozu do dĺžky trestu, ktorý má byť vykonaný.

Najvyšší súd opakuje, že odsúdenému môže byť nepochybne poskytnutý dostatočný priestor pre jeho resocializáciu a „znovuzaradenie sa“ do spoločnosti po vykonaní zákonom predpokladanej dĺžky trestu (čo sa týka jeho prípadnej žiadosti o podmienenečné prepustenie), resp. po jeho úplnom vykonaní v zmysle obdobných resocializačných, resp. edukačných a iných obdobných programov poskytovaných v ústavoch na výkon trestu v rámci Slovenskej republiky, a to minimálne v ním subjektívne požadovanej miere.

Riadiac sa vyššie citovanými právnymi úvahami rozhodol najvyšší súd o odvolaní odsúdeného tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.